

IMPROVISO

Vaig arribar a Roma en 2024 guiada per la mort. La primera, la mort de Gramsci, que per a mi és una tomba en un cementiri romà observada per Pasolini, la segona mort; la foto d'aquest moment (un moment immortalitzat) és la portada d'un llibre que conté un poema sobre la nostra mort col·lectiva: Il canto popolare.

Improviso il mille novecento cinquanta due passa sull'Italia: solo il popolo ne ha un sentimento vero: mai tolto al tempo, non l'abbaglia la modernità, benché sempre il più moderno sia esso, il popolo, spanto in borghi, in rioni, con gioventù sempre nuove - nuove al vecchio canto - a ripetere ingenuo quello che fu

Vaig arribar becada per la Academia de España en Roma per a buscar als fills i les filles, als nets i les netes d'aquest 1952 que va arrasar l'últim món camperol italià. Buscant una història que fos nostra: ni una història bonica, ni una història que ens fes millors que els altres per a compensar l'haver estat narrades com a pitjors que qualsevol. Busco una història nostra que faci alguna mena de justícia a la nostra gent.

(en un diàleg entre Ferruccio Brugnaro i Sandro Sardella, escriptors obrers, vaig escoltar aquesta frase: jo no escric per a quedar per sobre dels altres, sinó per a trobar-me amb els altres)

Vaig venir a Itàlia per a allunyar-me, per a prendre distància, perquè aquest lloc múltiple, divers, complex, l'únic estat del sud d'Europa que no vivia en dictadura en els anys 1950, ens fes de mirall. Per a imaginar utopies: de no haver sofert la dictadura... hi havia alguna esperança per a nosaltres, el món camperol, més enllà de ser engolides definitivament pel món industrial?

El nostre món camperol, a l'Estat espanyol, va ser arrasat en 1953, quan el franquisme va deixar de ser considerat l'enemic feixista que era, i va passar a ser considerat l'amic anticomunista que també era. Els *agreements* amb els EUA i el Concordat amb el Vaticà es van signar en l'estiu d'aquest any en què va succeir tot i va començar a acabar, definitivament, tot. Apunto, per a Catalunya, que el nostre procés va començar molt abans, i que a les properes fases de la recerca que guia aquest treball, la Trilogia de Naxos, investigaré concretament la nostra especificitat.

Nosaltres, filles i fills d'aquesta diàspora, sempre hem explicat la nostra història amb les paraules de l'amo, amb les paraules del món vencedor d'aquesta guerra, del món industrial: hem après a les seves escoles i en les seves universitats i a les seves pel·lícules i en els seus llibres que érem endarrerits, bèsties, analfabetes, bruts, violents... tota la vergonya migratòria és un mecanisme de censura, de silenci. En aquest passat desolat i agrest, qui voldria veure's representada?

Aquestes pàgines són una trobada de molta gent que m'estimo, i és una forma, també, de donar-vos les gràcies.

Larga vida a la nostra terra sota les ungles, llarga vida a les nostres memòries!

Brigitte Vasallo

Tots aquests mesos a Itàlia no he estat sola: he estat amb els meus companys i companyes artistes residents en la RAER que han alimentat, acompanyat i acollit aquest procés, els seus dubtes, els seus dolors, les seves alegries, i he estat acompanyada d'aquestes persones descendents de la nostra història que, des de diferents llocs i disciplines, estan buscant com explicar-nos, com seguir-nos narrant. Els seus treballs es recullen en aquest fanzine, perquè el format mateix, de l'artista Irene Fèrez, és també una declaració de principis: un convidar-vos a la complicitat d'elaborar amb les vostres mans, que són les mans de totes nosaltres, aquest objecte de memòria col·lectiva.

